

AMIIGA – řízení kvality podzemních vod

Projekt AMIIGA se zaměřil na integrované strategie hodnocení, sanace, řízení, dále také na vývoj nástrojů pro stanovení priorit sanace zdrojů kontaminace podzemních vod. Do realizace projektu je zapojeno celkem 12 partnerů z 6 zemí. Projekt vede polský vedoucí partner – Hlavní důlní ústav. V České republice se zapojilo Město Nový Bydžov a Technická univerzita v Liberci.

Mnoho zemí ve střední Evropě řeší dopady škod na životním prostředí, ke kterým docházelo zejména v období od konce 19. století, a ve 20. století v důsledku nesprávného zacházení s nebezpečnými látkami, zejména v průmyslové výrobě.

Kontaminace podzemních vod je problém, který přesahuje lokality a jakékoli administrativní hranice. Zdroje kontaminace umístěné v „jádru města“ ovlivňují kvalitu podzemních vod v široké oblasti. Řešení vyžaduje efektivní zásah na úrovni funkčních městských oblastí („FUA – functional urban areas“), který je ve stávajících právních předpisech zanedbáván.

Dvanáct projektových partnerů připravilo soubory pilotních aktivit pro 7 pilotních FUA (Jaworzno, Ljubljana, Milan, Nový Bydžov, Parma, Stuttgart, Zadar) a vypracovalo **strategii řízení a dlouhodobý plán řízení k řešení znečištění konkrétních FUA**. Ve všech pilotních akcích byly použity nové technologické postupy vyvinuté v projektu AMIIGA, které umožnily úspěšné ověření inovativních nástrojů v praxi.

Realizované pilotní akce se liší typem znečištění, hydrogeologickými podmínkami a hrozbami před znečištěním (např. riziko poškození zdrojů pitné vody, degradace minerálních pramenů, ohrožení zdraví obyvatel atd.). Dále byla rozdílná úroveň znalostí mezi partnery o všech souvisejících aspektech znečištění: někteří partneři teprve začínali s řešením podzemních vod na FUA, jiní byli již ve fázi přípravy realizace sanačních prací. V rámci realizace projektu tak měli navzájem možnost sdílet zkušenosti a pomáhat si v jednotlivých fázích řešení svých pilotních akcí, tedy řízení odstraňování ekologických zátěží.

Monitoring znečištění v areálu bývalého Kovoplastu v Novém Bydžově.

Pilotní akce v České republice byla zaměřena na mapování rozsahu znečištění v areálu bývalého Kovoplastu v Novém Bydžově.

- Proběhla systematizace historických, stávajících a budoucích dat o vývoji znečištění podzemní vody v GIS aplikaci.
- Byl upřesněn rozsah znečištění díky novým vrtům.
- Podařilo se odstranit znečištění na části území.
- Byl zpracován dlouhodobý plán řízení aplikací systematického přístupu k přípravě vhodného a dlouhodobě přijatelného řešení ekologické zátěže.

Technická univerzita v Liberci spolupracovala na projektu tak, že měla na starost provádění biologických experimentů. Proběhlo zjišťování biologického složení půdních mikroorganismů, které se podílí na čištění vod.

Česká republika	Město Nový Bydžov Technická univerzita v Liberci
Polsko	Central Mining Institute – vedoucí partner City of Jaworzno
Chorvatsko	University of Zagreb, Faculty of Civil Engineering, Croatia Water supply company Zadar
Slovinsko	Geological Survey of Slovenia Ljubljana Waterworks and Sewerage
Německo	State Capital of Stuttgart
Itálie	City of Parma Lombardy Region Polytechnic University of Milan

Rozpočet
projektu

2.96 mil. EUR

Do realizace mezinárodního projektu AMIIGA se v České republice zapojila Technická univerzita v Liberci a Město Nový Bydžov.

Své zkušenosti popisuje Milena Žáková, DiS., vedoucí oddělení životního prostředí, odbor Výstavby a životního prostředí, Město Nový Bydžov.

Jaká byla Vaše motivace k zapojení do projektu, očekávání?

V roce 2007 bylo v intravilánu v Novém Bydžově zjištěno závažné znečištění podzemní vody ze zkrachovalého a již uzavřeného podniku KOVOPLAST. Město hledalo možnosti, jak odborně i finančně řešit toto znečištění a zapojilo se jako asociovaný partner do projektu FOKS (Central Europe 2007-2013). Tento projekt Městu pomohl vyhodnotit závažnost znečištění a nalézt mezinárodní tým s mnohaletými zkušenostmi řešení obdobných problémů. V období po ukončení projektu FOKS Město dále hledalo možnosti řešení závažné kontaminace a využilo oslovení vedoucím partnerem budoucího projektu AMIIGA (Główny Instytut Górnictwa – Polsko) k zapojení se jako partner do projektu. Z minulých let jsme měli velmi dobré zkušenosti s přínosem mezinárodního projektu pro řešení znečištění, a protože jsme plánovali v dlouhodobějším časovém horizontu realizovat nákladnou sanaci znečištění, chtěli jsme využít mezinárodní spolupráce k optimalizaci postupu sanačních prací jak po stránce odborné, tak organizační.

Narazili jste při realizaci projektu na nějaké komplikace?

Náš projekt měl výhodu, že se mohl opírat o zkušený tým, který z 80 % společně spolupracoval v minulosti a vedoucí partner měl zkušenosti z předchozích projektů. Proto vzniklé komplikace nezpůsobily žádné závažné nepřekonatelné překážky a průběh projektu z naší strany hodnotíme jako bezproblémový.

Máte nějaká doporučení pro další projektové partnery, které mohou využít při realizaci mezinárodního projektu?

Náš projektový tým měl velkou výhodu ve zkušeném konsorciu partnerů – pouze pro 4 partnery v konsorciu byla spolupráce na mezinárodním projektu novou zkušeností, ostatní partneři již dříve projekty realizovali. Zkušený tým mohl pomoci nováčkům k překonávání obtíží a zároveň cíleně směřovat k dosažení naplánovaných výstupů. Náš tým se skládal z 12 partnerů, což přinášelo mírné komplikace v přípravě projektu a při hledání společných témat. Při vlastní realizaci projektu se tyto komplikace již nevyskytovaly. Fázi přípravy projektu je nezbytné věnovat dostatečnou pozornost a času, zejména včas vyjednat garanci spoluúčasti u vedení partnerů a počítat s tím, že prostředky z programu jsou získávány zpětně, často s prodloužením 1 roku od vynaložení nákladu.

Vrt v Novém Bydžově

Druhým českým partnerem projektu byla Technická univerzita v Liberci. O zkušenostech s realizací projektu se s námi podělil Miroslav Černík, vedoucí výzkumného týmu na Ústavu pro nanomateriály CxI, Technická univerzita v Liberci:

Jaká byla vaše motivace k realizaci projektu?

Motivace byla řešit výzkumné téma na mezinárodní úrovni – formou výměny zkušeností, různých pohledů a spolupráce. Očekávání byla splněna – jednalo se o projekt odpovídající velikosti a počtu zapojených týmů. Máme předchozí zkušenosti s různým typem mezinárodních projektů – preferuji konsorcia do cca 7 účastníků, 20 a více jsou problematická. Mezinárodní projekty jsou vždy velmi přínosné pro porovnání výzkumu a výměnu zkušeností. Naše role byla vedoucí pracovního balíčku se zaměřením na mikrobiální charakteristiku lokalit, provádět speciální analýzy, a podílet se na management plánu.

Jak plánujete zúročit a navázat na výsledky projektu?

S některými partnery dále spolupracujeme (např. s GIG či Jaworzmem na projektu LIFEPOPWAT, kde jsme řešiteli), s některými probíhá příprava společných publikací, s jinými hledáme formu spolupráce.

Máte nějaká doporučení pro další projektové partnery, které mohou využít při realizaci mezinárodního projektu?

Nejdůležitější je asi rozmyslet si detailně jednotlivé pracovní aktivity, zapojení lidí, rozpočty a cíle těchto aktivit. Vágně definované činnosti pak v průběhu projektu musejí být upřesňovány a měněny a s tím je spojena zbytečná administrativa a úkony.

